

UDC 378.016:821.161.2]:008:614.253.4
DOI: 10.52534/msu-pp.6(1).2020.93-101

Mariia V. Tsurkan*

Bukovinian State Medical University
58002, 2 Teatralna Sq., Chernivtsi, Ukraine

Interactive Methods of Teaching the Ukrainian Language to Foreign Medical Students

Article's History:

Received: 15.01.2020

Revised: 20.03.2020

Accepted: 18.04.2020

Suggested Citation:

Tsurkan, M.V. (2020). Interactive methods of teaching the Ukrainian language to foreign medical students. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 6(1), 93-101.

Abstract. The relevance of the study is determined by the need to improve the methodology for developing foreign language competence among foreign applicants for higher education to overcome cultural barriers and establish professional communication. The aim of the study is to identify the key features of the introduction of interactive methods of learning a foreign language in the context of Ukrainian linguodidactics among foreign medical students. In the course of scientific work, the author applied general research methods, in particular, the analysis of scientific and methodological literature, generalisation of the information obtained and comparison of pedagogical interactive teaching methods. The article clarifies the content of the concepts of "teaching method" and "interactive learning" based on the views of Ukrainian and foreign scientists. Notably, the method of teaching Ukrainian as a foreign language is a way of implementing the educational, developmental and educational goal of teaching, aimed at organising an effective educational process, the main task of which is to achieve the desired result. The main interactive methods of teaching Ukrainian as a foreign language in a medical institution of higher education are highlighted, namely: the method of business game, the method of brainstorming, the method of educational discussion, the method of training exercises, the method of mixed learning, the case method, the thesaurus method. The stages and features of implementing each individual interactive method are considered, and examples of exercises for their application in the study of the Ukrainian language by foreign medical students. It is found that the effectiveness of interactive teaching methods is determined by the consistency and integrity of their use. The value of scientific work lies in the development of a theoretical basis for further implementation of interactive methods in practice in higher medical educational institutions

Keywords: teaching methods, interaction, medical workers, professional and communicative competence, Ukrainian linguodidactics

*Corresponding author

Марія Валентинівна Цуркан

Буковинський державний медичний університет
58002, площа Театральна, 2, м. Чернівці, Україна

Інтерактивні методи навчання української мови іноземних студентів-медиків

Анотація. Актуальність дослідження визначається потребою удосконалення методики розвитку іншомовної компетентності в іноземних здобувачів вищої освіти задля подолання культурних бар'єрів і встановлення професійної комунікації. Метою дослідження є визначення ключових особливостей впровадження інтерактивних методів вивчення іноземної мови в контексті української лінгводидактики серед іноземних студентів-медиків. У процесі наукової роботи автором були застосовані загальнонаукові методи дослідження, зокрема аналіз науково-методичної літератури, узагальнення отриманої інформації та порівняння педагогічних інтерактивних методів навчання. У статті з'ясовано зміст понять «метод навчання», «інтерактивне навчання» на основі поглядів українських і зарубіжних науковців. Зазначено, що метод навчання української мови як іноземної – це спосіб реалізації освітньої, розвивальної та виховної мети навчання, спрямований на організацію ефективного освітнього процесу, основним завданням якого є досягнення бажаного результату. Виокремлено основні інтерактивні методи навчання української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти, а саме: метод ділової гри, метод розумового штурму, метод навчальної дискусії, метод тренінгових вправ, метод змішаного навчання, кейс-метод, тезаурусний метод. Розглянуто етапи й особливості впровадження кожного окремого інтерактивного методу, а також наведено приклади вправ з метою їхнього застосування під час вивчення української мови іноземними студентами-медиками. З'ясовано, що ефективність інтерактивних методів навчання визначається системністю та цілісністю їхнього використання. Цінність наукової роботи полягає у формуванні теоретичного підґрунтя для подальшого впровадження інтерактивних методик на практиці у вищих медичних навчальних закладах

Ключові слова: методики викладання, інтеракція, медичні працівники, професійно-комунікативна компетентність, українська лінгводидактика

Постановка проблеми

Одним із пріоритетних напрямів сучасної лінгводидактики є методика викладання української мови як іноземної. Українські заклади вищої освіти, зокрема медичні, щороку приймають на навчання тисячі іноземних громадян, якісна професійна підготовка яких є основним завданням українських вишів. Незважаючи на те, що мовою навчання іноземці обирають англійську мову, спілкування інокомунікантів українською є для них важливим інструментом адаптації в чужомовному суспільстві, а для іноземних студентів-медиків – основним засобом проходження клінічної практики в медичних установах, адже пацієнт, з яким контактує інокомунікант, зазвичай, розмовляє українською мовою. Як бачимо, майбутній лікар-іноземець має вільно комунікувати з українськими пацієнтами та їхніми родичами, швидко долати мовно-психологічний бар'єр, аби досягти бажаного результату під час ведення професійного діалогу.

Результати та ефективність навчання української мови іноземних студентів-медиків, що здобувають вищу освіту в українському ЗВО, значною мірою залежать від методів навчання, їхнього правильного комбінування та використання з метою реалізації окреслених цілей і завдань, що й зумовлює актуальність дослідження.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій

Метод як дидактичну категорію описали у своїх дослідженнях такі педагоги: А. Алексюк [1], З. Курлянд [2], П. Щербань [3], лінгводидакти: З. Бакум [4], А. Богуш [5], Н. Голуб [6]. Аналіз робіт зазначених авторів дає змогу стверджувати, що на сьогодні немає єдиної класифікації методів навчання в лінгводидактиці, оскільки метод, як зазначає В. Текучов, явище вельми складне, яке має різні ознаки, кожен із методів за кожною із окремих ознак може бути віднесений у різні класи [7].

Дослідження методів української мови як іноземної було предметом наукових студій Ж. Рагріної (інтерактивні методи: ділові ігри, тренінгові вправи, мозковий штурм, бесіди, навчальні дискусії) [8], М. Костюк (свідомо-зіставний метод, свідомо-практичний метод, аудіолінгвальний метод, метод рольової гри) [9], О. Федорової (інформаційно-рецептивний метод, комунікативний метод, інтегральний метод, метод занурення слухачів в активну адитивну діяльність, метод рольової гри, аудіолінгвальний метод та ін.) [10], С. Пальчикової (прямий метод, аудіолінгвальний метод, метод читання, свідомо-зіставний метод, свідомо-практичний метод) [11], Л. Суботи (комунікативний метод, інтерактивний метод, сугестивний метод, свідомо-практичний метод) [12].

Водночас особливу увагу необхідно звернути на дослідження науковців: О.В. Петренко, І.Є. Андрющенко, Г.М. Труба [13], Т. Скорик, А. Вознюк [14], М. Гончарук-Хомин, О. Стойка [15], Г.І. Юзкін, І.М. Іваненко [16], які розглядали у своїх напрацюваннях окремі аспекти інтерактивного навчання мов у процесі здобуття вищої освіти. Аналіз вищезазначених наукових і науково-методичних праць дає змогу зробити висновок про те, що методика навчання української мови як іноземної ґрунтується на системі методів, які застосовують у процесі навчання іноземної мови.

Мета статті

Охарактеризувати основні особливості інтерактивних методик навчання української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти.

Результати дослідження

Дослідження інтерактивних методів навчання української мови варто розпочати з визначення смислового навантаження, що вкладаємо в поняття «метод». Так, поняття «метод» у лінгводидактиці розглядають як 1) «систему методичних прийомів, побудова яких визначається цілями навчання, загальнодидактичними принципами, характером навчального матеріалу й особливостями джерел навчальної інформації» [17]; 2) спосіб досягнення навчальної мети, що передбачає єдність навчальної діяльності вчителя / викладача й діяльності учіння школярів / студентів [18, с. 87]. У методиці викладання іноземної мови метод тлумачать як «систему моделей методичних прийомів, які зумовлюють діяльність учителя і учнів, спрямовану на здійснення навчальних і виховних завдань предмета» [17, с. 19]; «узагальнену модель реалізації основних компонентів процесу навчання іноземної мови, в основу якого покладена конкретна ідея розв'язання головного методичного завдання (...), науково обґрунтована система принципів, що віддзеркалює певну лінгвістичну й психологічну концепцію» [19, с. 71]. Відповідно до зазначених дефініцій метод навчання української мови як іноземної в дослідженні будемо тлумачити як спосіб реалізації освітньої, розвивальної та виховної мети навчання, спрямований на організацію ефективного освітнього процесу, основним завданням якого є досягнення бажаного результату.

Загалом інтерактивні методи навчання спрямовані на забезпечення таких педагогічних умов, які сприятимуть ефективній підготовці студентів до

професійно-орієнтованого спілкування. Поняття «інтеракція» (від англ. *interaction* – взаємодія) уперше застосовано в соціології та соціальній психології. Як зазначає А. Алексюк, в основі теорії символічного інтеракціонізму, засновником якої є американський філософ Дж. Мід, є розгляд розвитку й життєдіяльності особистості, творення людиною свого «Я» у ситуаціях спілкування та взаємодії з іншими людьми [1]. У цьому контексті С. Сисоева зазначає, що «на сучасному етапі розвитку педагогічної теорії поняття «інтерактивне навчання» здебільшого розглядається як навчання, побудоване на взаємодії учня / студента з навчальним оточенням, навчальним середовищем; навчання, що ґрунтується на психології людських взаємин і взаємодій; навчання, сутність якого полягає в організації спільного процесу пізнання, коли знання здобуваються в спільній діяльності через діалог, полілог учнів / студентів між собою і викладачем» [20, с. 37]. Також дослідниця наголошує, що під час інтерактивного навчання діє такий психологічний феномен, як зараження (не імітація, а саме зараження), і будь-яка висловлена сусідом думка здатна мимоволі викликати власну, аналогічну або близьку до висловленого чи, навпаки, зовсім протилежну, що зі свого боку стимулює та активізує всіх учасників навчального процесу, оскільки породжує дух змагання, суперництва, бажання знайти істину [20, с. 38]. У представленому дослідженні інтерактивне навчання іноземних студентів-медиків тлумачимо як спосіб організації та здійснення навчальної, пізнавальної та дослідницької діяльності, метою якої є формування комунікативних умінь і навичок ведення професійної діяльності майбутніми іноземними медиками шляхом моделювання ситуації, занурення в реальну атмосферу ділової комунікації, спрямованої на розв'язання фахових проблем.

Застосування інтерактивних методів навчання забезпечує інтенсифікацію процесу розуміння, засвоєння і творчого застосування знань під час вирішення практичних завдань, максимальну активність студентів у навчальному процесі, оптимальний час навчання та його результативність. Найефективнішими інтерактивними методами навчання української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти вважаємо такі (рис. 1). Однак варто додати, що жоден із перелічених методів не є універсальним, тому лише сукупність виокремлених методів сприятиме досягненню мети та завдань навчального процесу, зокрема оволодінню іноземними студентами-медиками українською мовою.

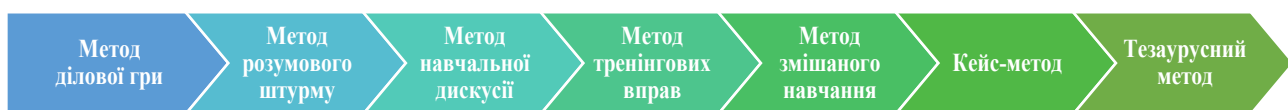

Рисунок 1. Методи інтерактивного навчання української мови як іноземної в медичному навчальному закладі

Відповідно до рисунку 1 бачимо, що першим виокремленим інтерактивним методом є метод ділової гри. Зазначений метод вважають одним із найважливіших інтерактивних методів навчання української мови як іноземної студентами-медиками, оскільки він передбачає моделювання різних професійно-комунікативних ситуацій, що уможливило «всебічне вивчення

проблеми, прогнозування способів її вирішення; підсилює рефлексію студентів; зменшує кількість поширених помилок у реальних життєвих ситуаціях; підвищує пізнавальний інтерес майбутніх медиків до профільних навчальних дисциплін» [8]. Так, О. Кучерук виокремила такі етапи впровадження методу ділової гри (рис. 2) [18]:

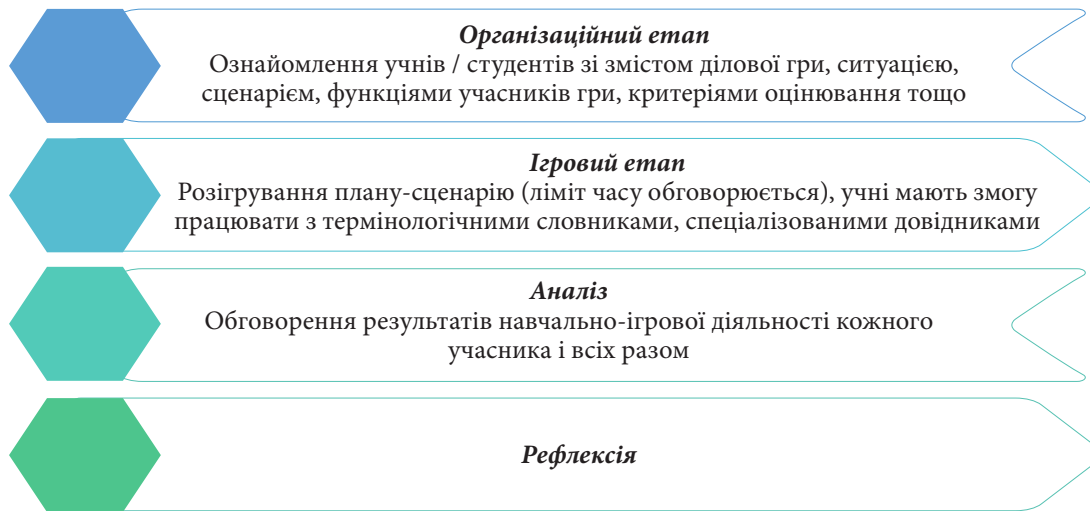

Рисунок 2. Етапи впровадження методу ділової гри під час навчального заняття

Застосування вищезазначеного методу в авторській моделі методичної системи навчання вважаємо доцільним за умови врахування типових, найбільш частотних ситуацій, що є характерними для ведення майбутньої професійної діяльності іноземних студентів-медиків. До таких ситуацій відносимо «первинний огляд пацієнта», «госпіталізацію», «встановлення діагнозу», «призначення лікування / надання рекомендацій», «здійснення процесу лікування», «випуску пацієнта». Варто зазначити, що моделюванню професійно-орієнтованих ділових ігор передували змодельовані комунікативні ситуації побутового змісту, метою яких насамперед була соціокультурна адаптація іноземних громадян в україномовному середовищі. Отже, студенти вже брали участь у створених іграх-ситуаціях, які передбачали відтворення процесу знайомства, спілкування в магазині, аптеці, бібліотеці, транспорті тощо. Зважаючи на описане вище, ділова гра професійного спрямування, заздалегідь спланована викладачем, має розвиватися за чітко розробленим планом-сценарієм у межах однієї конкретної ситуації, що сприятиме не тільки формуванню, а й постійному вдосконаленню професійно-комунікативних умінь і навичок іноземних студентів.

Звертаючись до методу «розумового штурму», доцільно сказати, що він передбачає навчання в групах і спрямований на розвиток усного мовлення студентів, зокрема вміння висловлювати власну думку та аргументувати її. Впровадження вказаного методу в кожній створеній навчальній групі потрібно проводити в такий спосіб:

1. Розподілити ролі між її членами, наприклад,

лікар, пацієнт, родич пацієнта, медична сестра, лаборант тощо, а також обов'язково обрати лідера групи, який стимулюватиме розумову діяльність членів групи за допомогою постановки усталених запитань: «У кого є пропозиції?», «Хто думає інакше?», «Які додаткові аргументи?», «Які докази щодо висловленої ідеї?» тощо.

2. Ознайомити групу з проблемним завданням.

3. Визначити час для його виконання під керівництвом викладача.

4. Здійснити групове обговорення запропонованого завдання (один із членів групи занотує всі виступи).

5. Презентувати результати обговорення в усній формі та, залежно від ситуації, унаочнити доповідь.

На занятті з української мови як іноземної цей метод варто застосовувати під час навчання студентів-медиків здійснювати анамнез захворювання (відомості, що їх дає хворий або його близькі про умови життя, які передували захворюванню, і про історію розвитку хвороби), який передбачає вміння майбутнього лікаря правильно та коректно сформулювати запитання з метою структурування основних скарг пацієнта, симптомів захворювання й встановлення діагнозу. Відповідно інші члени групи мають запропонувати ймовірні відповіді пацієнта, його родичів і в такий спосіб відтворити діалог-розпитування, обґрунтовуючи репліки лікаря, пацієнта, інших учасників діалогу й дотримуючись регламенту щодо обдумування власних ідей та їхнього висловлення. Інформація, отримана під час описаного діалогу, стане підставою для заповнення історії хвороби пацієнта, що є наступним обов'язковим етапом у практичній діяльності лікаря.

Упровадження означеного методу спонукає студентів до активної професійної комунікації, підвищує інтерес іноземців до майбутньої професії.

Водночас у процесі викладання української мови як іноземної доцільно застосовувати інтерактивний метод навчальної дискусії, що спрямований на створення ситуації конкурування в процесі спілкування студентів із метою з'ясування істини [21]. Ю. Полікарпова зазначає, що дискусія «забезпечує комунікативну спрямованість навчання (зокрема іноземних мов), сприяє реалізації особистісно-орієнтованого підходу в навчанні [22]. Цінним є те, що завдяки дискусії студенти отримують практичний досвід використання засобів іноземної мови для досягнення комунікативних цілей. Результатом навчальних дискусій є розвинене критичне мислення студента, соціальна мобільність, навички

співробітництва. Інтерація відбувається завдяки осмисленню і поєднанню позицій інших із власним досвідом» [22, с. 285]. Під час навчальної дискусії студенти публічно аналізують, обговорюють та аргументують як власні, так і чужі думки; критично оцінюють запропоновані судження, посилаючись на опрацьовані наукові джерела та висловлюючи свою точку зору; удосконалюють мовленнєві навички; зіставляють здобутки в будь-якій галузі (у випадку дослідження медичній) різних країн світу з метою розв'язання нагальних проблем суспільства; апелюють до різних культур і субкультур для узагальнення інформації щодо вирішення необхідного завдання. Відповідно до мети та бажаного отриманого результату, науковці поділяють навчальні дискусії на такі типи (рис. 3) [18; 22]:

Рисунок 3. Структура класифікації типів дискусій за О. Кучерук та Ю. Полікарповою

У процесі навчання української мови як іноземної студентів-медиків вважаємо за доцільне застосовувати метод навчальної дискусії під час вивчення професійних тем, пов'язаних із захворюваннями органів різних систем людського організму, зокрема в процесі визначення діагнозів шляхом аналізу скарг пацієнта, обговорення симптомів хвороби, результатів отриманих аналізів тощо (викладач формулює тематичне проблемне питання, а студенти опрацьовують доступні матеріали та показники, відбирають факти щодо його вирішення, підбивають підсумки). Також під час навчальної дискусії студенти, обговоривши в групах здобуту інформацію, пропонують найефективніші, на їхню думку, шляхи лікування та профілактики кожного окремого захворювання, обов'язково аргументуючи представлені групою рекомендації.

Наступний інтерактивний метод, а саме метод тренінгових вправ, спрямований на свідоме опанування теоретичного матеріалу, розвиток мовних і мовленнєвих

умінь студентів, відпрацювання та закріплення попередньо сформованих комунікативних навичок, уникнення помилок під час спілкування. Дослідник В. Ягупов визначив такі загальні умови, які сприяють успішному застосуванню вправ: 1) якісна підготовленість педагога, його вміння враховувати індивідуально-психічні особливості учнів / студентів; 2) розуміння учнями / студентами мети вправи, змісту і послідовності її виконання; 3) підтримання в учнів / студентів постійного інтересу до вправи, усвідомленого ставлення до багаторазових повторень одноманітних дій; 4) дотримання доступного ритму, методично правильного чергування дій, що вимагають від учнів / студентів посиленого розумового і фізичного напруження; 5) послідовність і систематичність у виконанні вправ, поступове підвищення самостійності учнів / студентів під час їхнього відпрацювання; 6) поступове ускладнення і зміна умов виконання вправ; 7) систематичний контроль за виконанням вправ і відповідна постійна допомога учням,

студентам у подоланні труднощів і помилок; 8) формування в учнів / студентів навичок самоконтролю і самооцінки виконаних дій тощо [23]. Використання методу тренінгових вправ у процесі навчання української мови іноземних студентів-медиків є необхідним і доречним, оскільки вивчення будь-якої мови передбачає повне або часткове відтворення сприйнятого особистістю матеріалу та автоматизоване оперування ним відповідно до визначеної теми, мети та умов спілкування. Водночас означений метод є ефективним під час опанування іноземними студентами фонетичних, лексичних і граматичних явищ, адже саме метод тренувальних вправ спрямований на «формування мовленнєвих, вимовних, граматичних та лексичних автоматизмів із подальшим їхнім мимовільним розвитком у процесі мовленнєвої практики в цілісній мовленнєвій вимовній, граматичній та лексичній навички, що входять як складові компоненти до мовленнєвих умінь говоріння, слухання, читання й письма» [24, с. 254]. Відтак метод тренінгових вправ є важливим компонентом кожного заняття з української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти, адже систематичне виконання вправ забезпечує формування практичних навичок інокомунікантів застосовувати отримані лінгвістичні знання в реальних життєвих ситуаціях, зокрема професійно спрямованих.

Метод змішаного навчання, або *blended learning*, або *hybrid learning*, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного (онлайн) навчання та відбувається шляхом використання спеціальних інформаційно-комунікаційних технологій. Так, К. Бугайчук тлумачить змішане навчання як «цілеспрямований процес здобування знань, умінь і навичок, що здійснюється освітніми установами різного типу в межах формальної освіти, частина якого реалізується у віддаленому режимі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання, які використовуються для зберігання і доставки навчального матеріалу, реалізації контрольних заходів, організації взаємодії між суб'єктами навчального процесу (консультації, обговорення) та під час якого має місце самоконтроль учня (студента) за часом, місцем, маршрутами і темпом навчання» [25, с. 5]. Упровадження методу *blended learning* у процес навчання української мови як іноземної сприяє результативності вивчення зазначеної навчальної дисципліни і створює можливості для залучення суб'єктів навчання до організації занять, що зі свого боку мотивує іноземних студентів до свідомого оволодіння мовою. Прикладом застосування означеного методу в освітньому процесі Буковинського державного медичного університету, зокрема з метою навчання української мови іноземних студентів, є вивчення цієї навчальної дисципліни як під час аудиторного заняття, так і через здійснення онлайн-навчання за допомогою використання сервісу відеоконференцій *Google Hangouts Meet*. Проведення

безкоштовної відеоконференції за допомогою пропонуваного сервісу є можливим лише за умови використання облікового запису (поштової адреси) викладача, створеного в домені *bsmu.edu.ua*. Варто відзначити й те, що для навчального заняття з кожною групою студентів створюється унікальна конференція (веб-посилання). У процесі проведення заняття викладач має можливість провести дискусію, опитати студентів (інтернів), використати текстові повідомлення (чат), а також продемонструвати медіаконтент, наприклад, презентації *PowerPoint*, графічні та відеофайли.

У контексті підготовки майбутніх іноземних медиків доцільно згадати й кейс-метод, в основі якого лежить ситуація, реальна чи змодельована, в якій ураховано особливості певної професійної діяльності та представлено конкретну практичну проблему, яку необхідно розв'язати через застосування теоретичного матеріалу; обговорення та окреслення можливих варіантів і шляхів її вирішення. Мета цього методу – занурення студентів в професійно-орієнтовану проблемну ситуацію, яка потребує прийняття правильного рішення, причому студенти мають висловити власну думку щодо аналізованого випадку, запропонувати свій алгоритм досягнення бажаного результату. Ю. Сурмін зазначає, що використання означеного методу в системі вищої освіти забезпечує значний педагогічний ефект, «оскільки розвиває такі кваліфікаційні характеристики особистості, як здатність до аналізу і діагностики проблем, вміння чітко формулювати і висловлювати свою позицію, спілкуватися, дискутувати, сприймати й оцінювати інформацію, яка надходить у вербальній і невербальній формах» [26, с. 20]. Упровадження кейс-методу в навчання української мови як іноземної студентів-медиків є необхідним під час вивчення таких комунікативних тем, як «Спілкування лікаря і пацієнта з ознаками захворювань органів травної системи / дихальної системи та ЛОР органів / серцево-судинної системи / ендокринної / імунної системи», а також «Спілкування травматолога-ортопеда/ хірурга і пацієнта з ознаками захворювань опорно-рухової системи/травми (розмова з доопераційним / післяопераційним пацієнтом). Скарги пацієнта», «Спілкування психіатра і невропатолога з хворими. Спілкування лікарів-спеціалістів з медичним персоналом. Об'єктивне обстеження. Об'єктивний стан хворого», «Спілкування інфекціоніста з пацієнтом. Скарги пацієнта. Об'єктивне обстеження. Об'єктивний стан хворого. Попередній діагноз» тощо. Засвоєння навчального матеріалу із вищезазначених тем передбачає добір кейсів-ситуацій, кейсів-випадків, кейсів-вправ і відповідної літератури, на основі аналізу яких іноземні студенти зможуть не лише вільно комунікувати з пацієнтами, а й надавати їм якісну медичну допомогу.

Останнім запропонованим інтерактивним методом є тезаурусний метод, що передбачає формування професійно-орієнтованого лексичного запасу слів інокомунікантів. Застосування цього методу вважаємо

доцільним на початку вивчення кожної лексичної теми, оскільки засвоєння лексичного мінімуму через з'ясування значення запропонованих лексем, обговорення особливостей їхнього вживання в певній комунікативній ситуації, введення до відповідного контексту та коментування стилістичних відтінків сприяє формуванню практичних мовленнєвих умінь і навичок студентів. Особливо актуальним означений метод є під час опрацювання медичної термінології, спеціальної лексики, адже саме ці мовні одиниці формують професійний тезаурус майбутнього фахівця, тобто загальний словниковий запас людини, яким вона активно послуговується в певній галузі її професійної діяльності. Загалом галузевий тезаурус – це словник, в якому слова згруповано за тематичним принципом, причому в ієрархічному підпорядкуванні: від загального до окремого [27, с. 17]. Отже, на відміну від словників, енциклопедій, глосаріїв, де слова розміщені за абеткою, у галузевих тезаурусах слова згруповано за тематичними рубриками. Відтак Л. Русалкіна зазначає, що «однією з особливостей медичної термінології є розподіл її на групи: I – група – анатомічні терміни – назви частин людського тіла та їхніх складових органів; II група – клінічні терміни – слова чи словосполучення, що вказують на назви захворювання та методи обстеження, діагностики, лікування тощо; III група – фармацевтичні терміни – назви хімічних речовин, лікарських препаратів, їхні функції та дія на людський організм тощо» [28]. Тому завдання викладача української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти – формувати фаховий тезаурус майбутнього фахівця за допомогою

поступового введення нових терміноодиниць, які доповнюють одна одну, тісно пов'язані між собою, однак відрізняються не лише за стилістичними відтінками, а й вужчою конотацією. Вивчення та засвоєння означеної лексики варто здійснювати відповідно до описаних вище груп, оскільки таке подання та структурування лексем уможливить чітке усвідомлення та оволодіння інокомунікантами фаховою термінологією.

Висновки

Отже, в процесі аналізу інтерактивних методів навчання української мови іноземних студентів-медиків було розглянуто характерні риси та особливості застосування методу ділової гри, методу розумового штурму, методу навчальної дискусії, методу тренінгових вправ, методу змішаного навчання, кейс-методу та тезаурусного методу. Запропоновані вище інтерактивні методи навчання (добір яких здійснено відповідно до попередньо окреслених мети, завдань, підходів, принципів навчання української мови як іноземної) вважаємо ефективними лише за умови їхнього інтегрованого впровадження в освітній процес, оскільки кожен означений метод спрямований на формування тих чи інших умінь і навичок суб'єкта навчання, які є складниками професійно-комунікативної компетентності іноземного студента-медика.

Перспективи подальших досліджень спрямовані на розроблення системи вправ і завдань, добір і впровадження яких забезпечить формування практичних умінь і навичок іноземних студентів-медиків щодо ведення професійно-орієнтованого діалогу.

Список використаних джерел

- [1] Алексюк А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
- [2] Курлянд З., Фокша О., Поповський Ю. Дослідження педагогічної фасилітації учителя як вітагенної педагогічної технології. *Наука і освіта*. 2018. Вип. 4. С. 168–176.
- [3] Щербань П. Застосування ігрових технологій в освіті: історія і перспективи. *Витоки педагогічної майстерності*. 2014. Вип. 13. С. 286–291.
- [4] Бакум З. Феномен «духовність» і мовна освіта. *Філологічні студії*. 2018. Вип. 18. С. 128–140.
- [5] Богуш А.М. Зміст і напрями діяльності наукової школи: українська дошкільна лінгводидактика. *Наука і освіта*. 2014. Вип. 10. С. 7–10.
- [6] Голуб Н.Б. Термінологічна система української лінгводидактики: особливості становлення і проблеми функціонування. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2017. Вип. 68. С. 104–108.
- [7] Текучев А. Методика русского языка в средней школе. Москва: Просвещение, 1980. 44 с.
- [8] Рагіна Ж. Аналіз сформованості компонентів готовності до професійного спілкування у майбутніх іноземних спеціалістів-медиків. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. № 53(106). С. 230–238.
- [9] Костюк М.П. Ефективні методи навчання у процесі викладання іноземних мов професійного спрямування. *Вісник Закарпатської академії мистецтв*. 2017. Вип. 9. С. 155–159.
- [10] Федорова В.О., Шуляк М.Л. Відповідність методів програмним результатам навчання. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2020. Вип. 3. С. 137–144.
- [11] Palchickova A.A. Problems of teaching Ukrainian in a foreign language audience. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*. 2013. Vol. 9. P. 109–112.
- [12] Субота Л.А. Термінологічна лексика професійно орієнтованих текстів. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2017. Вип. 7. С. 195–198.

- [13] Special features of foreign-languages teaching at higher education institution / O.V. Petrenko et al. *International Journal of Higher Education*. 2020. Vol. 9, No. 7. P. 298–309.
- [14] Pedagogical aspects of formation of cognitive interest in students as a technology of interactive learning in higher educational institutions / T. Skoryk et al. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. Vol. 11, No. 8. P. 283–286.
- [15] Satisfaction with dental and medical education quality among foreign students considering non-native English-speaking origin of the teachers / M. Goncharuk-Khomyn et al. *Cumhuriyet Dental Journal*. 2020. Vol. 23, No. 4. P. 308–317.
- [16] Innovative methods in language disciplines during profile training implementation / H.I. Yuzkiv et al. *International Journal of Higher Education*. 2020. Vol. 9, No. 7. P. 230–242.
- [17] Ітельсон Є. *Методика навчання англійської мови в середній школі*. Київ: Радянська школа, 1969. 211 с.
- [18] Кучерук О. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика: монографія. Житомир: ЖДУ, 2011. 420 с.
- [19] Ляховицкий М. Методика преподавания иностранных языков. Москва: Высшая школа, 1981. 160 с.
- [20] Сисоева С. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод посіб. Київ: ЕКМО, 2011. 324 с.
- [21] Український педагогічний словник / за ред. С. Гончаренка. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
- [22] Полікарпова Ю. Дискусія як різновид інтерактивних технологій навчання іноземних мов в аграрному вищій. *Інноваційні агротехнології за умов зміни клімату*. 2013. Вип. 2. С. 285–287.
- [23] Ягупов В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Либідь, 2002. 560 с.
- [24] Тарнопольський О. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
- [25] Бугайчук К. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Т. 54, № 4. С. 1–18.
- [26] Сурмін Ю. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. Вип. 2. С. 19–28.
- [27] Браславский П., Гольдштейн С., Ткаченко Т. Тезаурус как средство описания систем знаний. *Научно-техническая информация*. 1997. Вип. 11. С. 16–22.
- [28] Русалкіна Л.Г. Теоретико-методичні засади англомовної професійної підготовки майбутніх лікарів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2020. 43 с.

References

- [1] Aleksyuk, A. (1998). *Pedagogy of higher education in Ukraine. History. Theory*. Kyiv: Lybid.
- [2] Kurliand, Z., Foksha, O., & Popovskiy, Yu. (2018). Study of pedagogical facilitation as a vital educational technology. *Science and Education*, 4, 168-176.
- [3] Shcherban, P. (2014). Applications playing technology in education: History and perspectives. *The Sources of Pedagogical Skills*, 13, 286-291.
- [4] Bakum, Z. (2018). The phenomenon “spirituality” and language education. *Philological Studies*, 18, 128-140.
- [5] Bohusch, A.M. (2014). Content and activities of the scientific school: Ukrainian preschool language didactics. *Science and Education*, 10, 7-10.
- [6] Holub, N. (2017). Terminological system of Ukrainian language teaching and learning: Formation features and functioning issues. *Scientific Proceedings of Ostroh Academy National University: Philology Series*, 68, 104-108.
- [7] Tekuchev, A. (1980). *Methodology of the Russian language in secondary school*. Moscow: Prosveshcheniye.
- [8] Ragrina, Z. (2017). Analysis of the components’ formation of the future foreign medical specialists’ for professional communication. *Pedagogy of Creative Personality Formation in Higher and General Academic Schools*, 53(106), 230-238.
- [9] Kostiuk, M. (2017). Effective methods in the process of teaching foreign languages at higher artistic educational establishments. *Newsletter Transcarpathian Academy of Arts*, 9, 155-159.
- [10] Fedorova, V., & Shuliak, M. (2020). Correspondence of methods with programme learning outcomes. *Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Series “Pedagogical Sciences”*, 3, 137-144.
- [11] Palchickova, A.A. (2013). Problems of teaching Ukrainian in a foreign language audience. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, 9, 109-112.
- [12] Subota, L.A. (2017). Terminological vocabulary in professionally oriented texts. *Research Journal of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. Series “Philology” (Linguistics)*, 7, 195-198.
- [13] Petrenko, O.V., Andriushchenko, I.E., Truba, H.M., Shcherbytska, V.V., & Syniavska, L.I. (2020). Special features of foreign-languages teaching at higher education institution. *International Journal of Higher Education*, 9(7), 298-309.
- [14] Skoryk, T., Vozniuk, A., Babkova, O., Babko, T., Vydra, O., & Halitsan, O. (2020). Pedagogical aspects of formation of cognitive interest in students as a technology of interactive learning in higher educational institutions. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11(8), 283-286.

- [15] Goncharuk-Khomyn, M., Cavalcanti, A.L., Stoika, O., Hliudzyk-Shemota, M., Deviatko, Y., & Boykiv, A. (2020). Satisfaction with dental and medical education quality among foreign students considering non-native English-speaking origin of the teachers. *Cumhuriyet Dental Journal*, 23(4), 308-317.
- [16] Yuzkiv, H.I., Ivanenko, I.M., Marchenko, N.V., Kosharna, N.V., & Medvid, N.S. (2020). Innovative methods in language disciplines during profile training implementation. *International Journal of Higher Education*, 9(7), 230-242.
- [17] Itelson, Ye. (1969). *Methods of teaching English in high school*. Kyiv: Radianska shkola.
- [18] Kucheruk, O. (2011). *The system of methods of teaching the Ukrainian language in primary school: Theory and practice*. Zhytomyr: ZhSU.
- [19] Lyakhovitskiy, M. (1981). *Methodology for teaching foreign languages*. Moscow: Vysshaya shkola.
- [20] Sysoieva, S. (2011). *Interactive technologies of adult learning*. Kyiv: EKMO.
- [21] Honcharenko, S. (Ed.). (1997). *Ukrainian pedagogical dictionary*. Kyiv: Lybid.
- [22] Polikarpova, Yu. (2013). Discussion as a kind of interactive technologies for teaching foreign languages in agricultural universities. *Innovatsiini Ahrotekhnolohii za Umov Zminy Klimatu*, 2, 285-287.
- [23] Yahupov, V. (2002). *Pedagogy*. Kyiv: Lubid.
- [24] Tarnopolskyi, O. (2019). *Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education*. Dnipro: Alfred Nobel University.
- [25] Buhaichuk, K. (2016). Blended learning: Theoretical analysis and strategy of implementation in educational process of higher educational institutions. *Information Technologies and Learning Tools*, 54(4), 1-18.
- [26] Surmin, Yu. (2015). Keys-method: Becoming and development is in Ukraine. *Visnyk of NAPA*, 2, 19-28.
- [27] Braslavskiy, P., Goldshteyn, S., & Tkachenko, T. (1997). Thesaurus as a means of describing knowledge systems. *Scientific and Technical Information*, 11, 16-22.
- [28] Rusalkina, L.H. (2020). *Theoretical and methodological principles of English-language professional training of future doctors* (Doctoral thesis, South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky, Odesa, Ukraine).